

Svar motion - Asylstatus ska inte vägas in i beslut om transplantation

Ulla Andersson, Kristina Sjöström, Alf Norberg, Petra Modée, Lars-Göran Angeborg och Yvonne Oscarsson föreslår i en motion:

- att asylstatus inte ska vägas in i Region Gävleborgs beslut om transplantationer för personer utan uppehållstillstånd.
- att Statens medicinsk-etiska råd (SMER) ska vara vägledande.

Hälso- och sjukvårdsnämnden svarar:

Regleringen av transplantation av organ finns, förutom i den generella hälso- och sjukvårdslagstiftningen, i lagen (1995:831) om transplantation m.m. (transplantationslagen). Dessutom har Socialstyrelsen föreskrifter (SOSFS 2012:14) om hantering av mänskliga organ avsedda för transplantation.

Transplantation är en unik behandlingsform och kan bara ges till ett begränsat antal medborgare/individer. Detta oavsett hur mycket sjukvårdsresurser vi har i regionen eller landet. Alla länder är självförsörjande på organ för transplantationer, men det förekommer också internationell transplantations-turism. Detta är något Sverige, och Region Gävleborg, tack och lov inte drabbats av.

Region Gävleborg följer de krav som finns kring uppföljning, kontroll och eftervård för individer som genomgått en transplantation. Sådana högt ställda krav kräver också att Regionen har en reell möjlighet att följa upp individer, som genomgått transplantationer, på ett adekvat och säkert sätt. Dessutom kan inte individens möjlighet till eftervård, vid eventuellt avslag på asylansökan, garanteras. Det är således en fråga om säkerhet och trygghet för de individer som annars riskerar att falla utanför nödvändig, ofta livsuppehållande, eftervård.

Statens medicinsk-etiska råds (SMERs) rapport (2020:6, Vård av personer utan permanent uppehållstillstånd- Etiska aspekter på behandling som kräver eftervård) kan ses som ett mer värderingsstyrt dokument, än som ett dokument av rent praktisk nytta för verksamheten. SMER tar exempelvis inte upp frågan om risk för bristfällig eftervård eller frågan om begränsade resurser i sitt ställningstagande. Ett vägledande genom SMER blir utifrån detta problematiskt.

Svensk Transplantationsförening (STF) har gjort en sammanställning från 2020, kring vilka principer som bör gälla tills vidare. Inom denna ingår att Svensk transplantationsverksamhet inte omedelbart ska erbjuda njurtransplantation för personer som söker uppehållstillstånd i Sverige. De pekar på att det finns goda skäl till detta. Människor kan ofta leva som vanligt efter en njurtransplantation, men de behöver ta olika läkemedel och regelbundet komma på kontroller.

Blödning, lymfansamling och förträngning av artären är några komplikationer som kan uppstå efter en transplantation av njure, och där anser vi att det inte kan ses ansvarsfullt att inte kunna garanteras nödvändig eftervård.

All form av vård som har begränsad tillgång behöver ges tydliga gränsdragningar. Dessa sätts utifrån olika omständigheter, och inkluderar givetvis medicinska och etiska ställningstaganden. Gränsdragningen som rör asylsökande individers möjligheter till transplantationer är en rimlig sådan- rent medicinskt men också etiskt då en direkt nödvändig eftervård inte kan garanteras. Regionen bör således inte göra avsteg från den nuvarande linjen.

Förslag till beslut:

- Att avslå motionen